

Naalakkersuisut siulittaasuata ammaanersiorluni oqalugiaataa tunngavigalugu ammaanersiornermi oqallinneq.

(Naalakkersuisut siulittaasuut)

Oqartariaqarpugut, 2020 ukiusoq, ukiunut allanut assigunngilluinnartoq. 2020 nappaammik tuniluuttumik nunarsuaq tamakkerlugu eqqugaasimavoq, sorpassuarnik allannguerujussuurtumik.

COVID-19 Kinami illoqarfeeqqami virusitut aallartippoq, tassanngaanniillu nunarsuarmut siaruaassimalluni napparsimasut toqusullu milliuunilikkaat kingunerisimallugit. Maani Nunatsinni qujanartumik COVID-19-ip kingunerisaanik toqusoqarsimanngilaq. Tamannalu qujamasuutigisariaqarparput. Tassunga atatillugu inunnut, COVID-19-imit Nunatsinnut pisisaaliusimasut tamaasa qutsavigerujussuarpakka. Suliaq annertoourujussuuvoq.

Naak, uagut Nunatsinni COVID-19-imit allanut naleqqiulluta ajutoorpallaanngikkaluarluta, inuiaqatigiitsinnut kingunerlussimaqaaq. Nunanit allanit takornariaqanngingajalluinnarpoq, amerlanerpaasugut Nunatsinni sulinngiffeqarpugut pingaartumillu misigisassarsiorfiit eqqornerlunneqarsimapput. Ajornerpaajungajapporlu, arlaannattaluunniit allanngortoqarnissaa ilisimangimmassuk. COVID-19 sulis katsorsarneqarsinnaananilu akiuussutissaqanngilaq. Allatut oqaatigalugu, piareersimaffigisariaqarparput, ukiuni tulliuttuni nappaatip tuniluuttup inuunitsinnut inooriaatsitsinnullu sunniuteqarnissaa.

Tamanna eqqumaffigisariaqarparput, siunissami politikikkut isummertarnissatsinni, aammalu pilersaarusiornitsinni, qanoq Nunarput ineriartortinniarnarlugu.

Aningaasaqarnertup ukkatarineqarnera

Arlalinnut naammaannassagalarpoq tusassallugu soq aningaasaqarniarneq taama Demokraatit tungaanniit ukkatarineqartigisoq. Eqqaamassavarpulli, atugarissaarnissamut tamatta isumaqatigiilluta kissaatigisatsinnut akissaqartinnissaanut aningaasaqarneq aaliangiisuunerpaammat. Ingasattajaartumik oqaatigissagaanni, imaappoq, aningaasaqarnerput pitsaappat – Peqqinnissaqarfimmu, ulluunerani Paaqqinnittarfinnut, Meeqqat atuarfiinut, utoqqalinersiutinut allanullu aningaasaliinissatsinnut akissaqarnerussasugut.

Taamaattumik Demokraatinut pingaartorujussuuvoq, patajaatsumik ineritalimmillu aningaasaqarnissap sulissutigiuarnissaa. Taamaaliorneq isumaqarpoq, eqqarsarluaqqaartassasugut aningaasanik atuilinnginnitsinni. Nalilersortuartassavarput aningaasaliineq imminut akilersinnaanersoq, aningaasaliinnginnitsinni. Imminut akilersinnaappat, soorunami aningaasaliisassaagut. Imminullu akilersinnaanngippat, aningaasaliisinnaavugut, ersarissumilli pilersaarummik peqareertariaqarpugut, qanoq ililluta aningaasat pissariissanerlugit aningaasaliiffigisassatsinnut.

Aningaasaliiffigineqartunut imminut akilersinnaasunut assersuutissatsialaapput Nuummi Ilulissanilu mittarfissat. Aningaasaliissutit taakku, innuttaasutsinnut amerlanerpaanut angallannermut periarfissanik pitsaanerusunik akikinnernillu kinguneqartussaammata. Taakku saniatigut Nuummi Ilulissanilu mittarfissuassat inuussutissarsionermut Nunatsinni iluaqutaasussaapput, qularutigineqassanngilarlu, mittarfissuassat nutaat takornariaqarnermut iluaqutaanissaat. Allatut oqaatigalugu, mittarfiit nutaassat Nuummi Ilulissanilu innuttaasunut, avataaniittunullu annertuumik iluaqutaasussaapput. Demokraatit qularutiginnngilluinnarpaat, mittarfiit taakku marluk annertungaartumik iluaqutaalerumaartut, siunissami Nunatta karsianut pitsaasumik sunniuteqarlutik.

Assersuutissatsialaavoq aningaasaqarnikkut pitsaanngitsumik sunniuteqartussaq tassalu Qaqortumi mittarfiliornissaq. Naatsorsuinerit tamarmik takutippaat, mittarfik taamaattoq amigartooruteqarfiussasoq. Imaanngilarli, mittarfimmut taamaattumut akerliusugut. Akerlianilli isumaqataasorujussuuvugut. Qaqortumi Kujataatalu sinnerani innuttaasut mittarfittaartariaqarput. Nunap immikkoortortaani pilerinarnerulersitsissaaq aammalu innuttaasut inuuniarnerannut oqinnerulersitsissaaq. Demokraatiniit tamanna naqissuserusupparput, aningaasaliissutissallu Nuummi Ilulissanilu mittarfiit ilimagisatut sinneqartoorutaannit aningaasalersorneqarsinnaavoq.

Ilisimavarput, partiit illuatungiliuttut kamaatigigaat, uagut Demokraatiniit mittarfiit nutaat soorsuutigisimagatsigit. Illuatungiliuttullu sulit akiuupput. Tassunga tunngatillugu illuatungiliuttunut oqaannassuunga; taamatut isiginninneri Kalaallit Nunaata ineriartornissaanut kigaalaqusiivoq. Siunissamilu aningaasaqarnikkut namminersulernissamat kigaalaqusiilluni, naatsumik oqaatigalugu, taamatut isiginninneri siunissami politikikkut namminiilernissamat kigaalaqusiivoq. Aap; eqqortumik tusaavarsi. IA-mit Partii Naleqqamiillu aningaasarsionikkut politikki ingerlanneqartoq isumaqarpoq, politikikkut namminiilersinnaaneq piviusunngorsinnaanngitsoq. Taamaammat partiinit taakkuninnga oqaaserineqartartut imaqqanngillat isumaqaratillu, politikikkut namminiilernissamat oqariartornerit tamaasa.

Aningaasaqarnermut tunngasut aappaattut ukkatarisassaq unaavoq, suliffeqarfinnik sulit nukittunerusunik pilersitsissagatta. Demokraatit nuannaarutigaarput, piginneqatigiinnut akileraarutip appartinneranut peqataasimagatta, sulili apparneroqqinnissaa, kissaatigaarput. Tamannali piviusorsioortuugunanngilaq COVID-19 atuutsillugu, tamannali siunissamat ungasinnermut anguniagaavoq, Nunani allani suliffeqarfinnut unammillernermut nukittorsaataasussaq aammalu Nunatsinnut nunanit allanit aningaasaliiniartunut qammaasussaq. Nunanit allanit aningaasaliinerit ataatsimut isigalugu kinguneqarsinnaammata, akileraarnermut tunngaviusup qaffannera suliffissaaleqisullu ikileriarnarat. Taamaaliorneq isumaqarpugut politikkiusoq pitsaasoq.

Innuttaasunut ataasiakkaanut tunngatillugu nuannaarutigaarput, sulinermit ilanngaat eqqunneqarsimammat. Sulinermit ilanngaat akileraarummik appaaneq appaaneq inunntut, suliffeqartunut tutsinneqartoq. Demokraatiniit pitsaasutut isigineqarpoq inuit aningaasaqalernerulernerannik kinguneqarmat, inuillu suliffeqarnissaannut kajumissuseqalersippassuk inuiaqatigiinnit pilersorneqarnerminngarnit. Arlaannaatalunniit qularutigissanngilaa, Demokraatitut pingaaruteqarmat, innuttaasut aningaasaatimik annerpaartaasa sapinngisamik namminneerlutik tigummiinnarnissaat.

Kikkut tamarmik pilliuteqassapput

Demokraatini una isumagaarput, inuiaqatigiinni ataqatigiinnerup attannissaannut pingaartuusooq, tamatta pilliuteqarutta, sapinngikkutta. Imatut isumaqarpoq, peqqikkaanni napparsimananilu sulilu soraarninngorsimanani, sulinikkut imaluunniit ilinniagaqarnikkut peqataasariaqartugut.

Ullumikkulli ajoraluartumik imaappoq, inoqarmat, peqqillutik sulisinnaallutillu ilinniagaqarsinnaasut, ajoraluartumilli piumanngittut. Taakku uatsinnut ersoqatiginnikkumanngillat, pilliuteqaqataasinnaagaluarput – eqiasuppulli. Tamanna ingasappallaaqaaq, uatsinnullu ataqqinnissuseqannginnerulluni.

Ingerlatsinermut allanngortittariaqarparput, sulilluni imaluunniit ilinniagaqarsimalluni imminut akilersinnaajuaannartunngorlugu inullu inuiaqatigiinnut peqataajumanngippat, kinguneqartitsisalerluta. Pingaarnertut oqariartuutigaarput, inunnt peqqissunut napparsimanngitsunullu pisortanit aningaasanik pisoqartassanngitsoq inuiaqatigiinnut pilliuteqaqataanngikkaanni. Allatut oqaatigalugu, pisortanik ikiorsiissutinik pissagaanni pilliuteqartariaqarpoq.

Pilliuteqarneq sulinerusinnaavoq, soorlu assersuutigalugu illoqarfimmi nunanaqarfimmiluunniit eqqakkanik katersineq. Utoqqalinersiutilinnut kiserliortunut pulaartartuusinnaavoq. Imaluunniit atuarfimmi meeqqerivimmiluunniit tapersersortaalluni.

Taamatullu sulisitsinermut siunertaassaaq, ullaakkut iternissap ilinniarnissaa, piffissaq eqqorlugu suliarturnerup ilinniarnissaa aammalu ilinniarlugu iluarisimaarnartuusooq, pilliuteqaqataaneq. Taassuma kingunerisariaqarppaa, suliffivimmik imaluunniit ilinniagaqarnissamik aallartitsinissamut kajumissuseqalerneq.

Eqqaamatigu, kisitsisit kingullit tigussaasut takutimmassuk, inuiaqatigiit 140.000 aamma 200.000 koruunit akornanni sipaartarmata innuttaasooq ataaseq isumaginninnikkut ikiorsiissuteqareerluni sulileraangat.

Tamanna tunngavigalugu nunannaarutigaara, Demokraatit uani katersuunnermi siunnersuuteqarmata, siunertaralugu qulakkiissagipput, innuttaasut sulisinnaasut tamarmik inuiaqatigiinnut pilliuteqaqataassasut.

Peqqinnissaqarfik pingartinneqassaaq

Sammisatsinni, politikikkut ukiuni tulluuttuni pingaartittariaqakkatta ilagaat peqqinnissaqarfik. Peqqinnissamut aningaasarpaparujussuit atortarpagut, taamaakkaluartorli peqqinnissaqarfik sammisatsinni, naammagittaalliutigineqarnerpaat ilagalugu. Taamaattumik oqallisigisariaqarparput, ilumut eqqortumik pingaarnersiunerluta. Aningaasarpasuit pitsaaneruseq atorsinnaavagut aammalu qanoq iliussaagut?

Peqqinnissaqarfik pitsaasooq ingerlalluarterlu atugarissaarnissamut pingaarnarpaavoq, pingaartillugulu akissaqartittuaannagassarput. Demokraatinut pingaartorujussuuvoq, inuit tamarmik assigiimmik

akeqanngitsumillu peqqinnissaqarfimmik atuisinnaanerat. Imaalinngisaannassaaq, nakorsamik pisariaqartitsinermut apequtaassasoq, kina akissaqarnersoq.

Imaalinngisaannasoorlu, putumut angisuumut aningaasanik nakkaatitsiinnassasugut pitsanngornernik malunnartumik takusaqassanata. Tamanna tunngavigalugu qilanaaraarput, Sundhedskommissionip innersuussuteqarnissaa, tamannali pitinnagu suliagut nangissavagut tassani suliame pingaartorujussuarmi. Ukkatarisariaqarparput, Peqqinnissaqarfimmi aningaasat amerlanersaasa assannut kialaartunut taaneqartartunut atornissaat. Allatut oqaatigalugu allaffissornermut aningaasat ikinnerit isumaginninnermulli aningaasat amerlanerit atornissaat.

COVID-19-ip nunarsuarmi tamarmi peqqissuseq ukkatarilersippaa, imatulli isumaqanngilaq, nappaatit allat puigussagigut. Nappaatit kræftimit aallaaveqartut uummatikkullu nappaatit nappaataapput, asasatsinnik amerlasuunik eqquisartut. Taakku nappaatit ukkatarineqartariaqarput. Nappaatimmi taakku tassaapput, maani Nunatsinni amerlanerpaanik toqumik kinguneqartartut, taamaattumillu puigussanngilarput paaqqutarinninnerup pingaartinnissaa aammalu nappaatit taakkua katsorsarnissaat nunarsuaq tamakkerlugu tuniluuttoqaraluarpalluunniit.

Meeqqat atuarfiat kivinneqartariaqarpoq

Ukiorpasuarini Meeqqat Atuarfiannut aningaasarpasuit atorsimavagut, tamannalu ajunngilaq silatusaarnerullunilu. Assersuutigalugu atuartumut ataatsimut Danmarkimiit aningaasanik amerlanerungaartunik atuisarpugut. Taamaakkaluartorli tamanna, ajoraluartumik ilinniagaqassutsimi takuneqarsinnaanngilaq. Tassani ajoraluartumik tusiangaatsiarpuq. Ajoraluartumillu kinguneraa, meerartagut inuusuttagullu ajornerusumik ilinnialernissaminut tunaartaqarnerat soorlu assersuutigalugu meeqqanut Danmarkimi assersuukkaanni, aammali nunanut allanut sanilliukkaanni, nunanut uatsinnut sanilliuttakkatsinnut. Tamanna unammillernartuvoq, pingaartillugu aqqitassarput.

Taamaattumik katersuunnermi matumani Demokraatit marlussunnik siunnersuuteqarput aammalu neriuginartumik, annikittunnguakkaartumik pitsaasumik inerneqarnissaannut alloriartitsinnaassasut.

Siullertut siunnersuutigaarput atuarfinni allatsitit ilinniagaqarneq. Pingaartortaa unaavoq, atuarfimmi allattaasup ilinniarluarsimasup atuarfimmi aqutsisut allaffissornikkut oqilisaattassagai, aqutsisut piffissartik atuarfimmik inerisaanerminnut ilinniartitaanermut perorsaanermullu tunngasunut ukkatarinninnermut atorsinnaaniassammasuk.

Aappaatigut siunnersuutigaarput, illoqarfinni Meeqqat atuarfiini tamaginni inummik isumalluummik sulisoqalissasoq, meeqqanut ikiortariaqartunut piareersimasusaaq, saniatigullu siusinaartumik meeqqanik ajornartorsiuteqarsimasunik ujartuisusaaq. Taamaaliorutta isumaqarpugut, meeqqaat ajornartorsiutillit paasineqarsinnaallutillu –ikiorneqarsinnaasut – ullumikkumiik sukanerusumik.

Soorunami suliniutinit marlunnit taakkunannga Meeqqat atuarfianni unammilligassat qaangerneqarsinnaanngillat, pitsaasumulli alloriarneruvoq, alloriarnissarlu pivarpugut. Piffissaq sivikitsoq atorlugu annertuunik malunnaatilimmillu allannortitsisinnaanngilagut. Suliassat piffissartornarput, pingaarnerpaavorli, eqqortumik suliniuteqarneq.

Ulluunerani paaqqinnittarfinni perorsaasullu pitsaanerusumik atugaqarnissaat

Demokraatinut pingaaruteqarpoq, ulluunerani paaqqinnittarfinni pitsaanerusumik atugaqartitsinissaq sulisunut, angajoqqaanut minnerunngitsumillu meeqqanut.

Isumaqarpugut, Kalaallit Nunaannut pitsaanerusumut aqquataassasoq ulluunerani paaqqinnittarfiit pitsaasut ilinniarluarsimasunillu sulisullit pingaartillugit iliuuseqarutta, toqqissilluta meeqqagut tunniussinnaallugit, aammalu perorsaasunik ilinniarsimasunik naammattunik sulisulinnut. Ilinniarluarsimasunik perorsaasunik peqarutta siusinnerusukkut meeqqat sumiginnakkat kinaassusersisinnaavagut eqqortumillu ikiorserlugit. Ulluunerani paaqqinnittarfinni – meeqqat inuunerata aallartinnerani – unitsinneqarsinnaavoq, meeqqap inuunerata asernissaa. Taamaattumik ajornartorsiutaavoq tigussaasoq, perorsaasunik ilinniarsimasunik amigaaqarnerput. Taanna ajornartorsiut ilungersorluta aaqqiiviginiassavarput.

Demokraatit isumaqarput, pingaarnertut anguniagarisariaqaripput, inuiaqatigiinni perorsaasunik, maani nunami ilinniagaqarsimasunik, tamakkiisumik sulisoqarnissarput. Minnerpaamik tamaaliornissamut pisariaqarpoq, perorsaasunik ilinniartunik tigooqqaanerup annertusineqarnissaa aammalu perorsaasutut sulinerup pilerinarnerulersinnissaa.

Perorsaasutut akissarsiat atorfinnut periarfissanut allanut sanilliullugu pilerinarpallaangilaq, tamannalu pissutaaqataasinnaalluni, inuusuttut ilaasa ilinniagarilerusunneq ajormassuk. Aammalu immaqa, perorsaasutut ilinniarsimasut ilaasa allamik suliffittaartarnerannut. Iluarsiissut unaasinnaavoq, akissarsiat annertussusaat, perorsaasumut akissarsiaqartitsigutta ilinniartitsisut- aamma peqqissaasut akissarsiaannut qaninnerusumik, perorsaasutut ilinniarnissamik taamaatitsarnissaagaluumik pinngitsoortitsisinnaammat ilinniakkanut assigusunut maani taakkartorneqartunut sanilliullugu.

Isumaqarpugut, ulluunerani paaqqinnittarfinni pitsaassutsip ilinniarsimassutsillu qaffanneratigit Kalaallit-Nunaata pilerinarnerulerneranut ammaassisuussasoq inunnut Nunanut allanut nuussimasunut, iluanaarutaasorli annerpaassaaq, inunnik nukittuunik pilersitsissagatta, inuunermik qanoq atornissaannik ilisimaarinnittut, imminnut naleqartinnerusut imminnullu tatigisut. Taamaattummi pisariaqartippagut.

Taamatut oqareerluta, pingaartuuvoq, inuusutissarsiutit allat aamma ullumikkumiit annertunerusumik inuiaqatigiinnut pilliuteqarnerulernissaat. Ukiorpassuarni takornariaqarnerup pitsaasunngornissaa sulissutigisimavarput, neriuginartumillu suli isertitsissutaanerulersinnaalluni, Nuummi Ilulissanilu mittarfissarsuit nutaat ammarpata. Ajoraluartumilli COVID-19 pissutaalluni, ukioq manna takornariaqarneq annertuumik eqqornerlunneqarsimavoq, kialluunniillu ilisimanngilaa ukiuni tulliuuttuni allangortoqassanersoq. Apeqqutaalluinnarpoq COVID-19 qanoq ingerlassanersoq. Tamanna tunngavigalugu utaqqimaartariaqassaagut. Demokraatilli pingaartippaat, inuiaqatigiinni suliffissuaqarnerup attatiinnarnissaanut ikiunnissaq. Pisortat tungaanniit ikiorsiissutit naleqquttut tunaartallillu ingerlatiinnassavagut, inuinaallu suliffissuaqarnerup ingerlaannarnissaanut ikiuussinnaapput Nunatsinni sulinggiffeqarnermikkut, misigisassatut neqeroorutit ilaannik misigisassarsiornermikkut, nalinginnaasumik nunanit allanit takornariaanerusunit misigisassarsiorfigineqartartunut. Upperaara, ataatsimoorluta takornariaqarneq maannakkut ajornartorsiorfiuneranit ikiorsersinnaagipput, taamaaliornitsigullu,

takornariaqarnej nukittunerulluni COVID-19 qaangiuppat ingerlalersinnaavoq siunissamilu ukiuni amerlasuuni inuiaqatigiinni aningaasarsiornikkut pitsassuarmik pilliuteqarsinnaalissasoq.

Aammalu pingaartuuvoq, aatsitassarsiornerup aallartilluarnissaa. Nunatut ukiut amerlasuut aatsitassarsiornissamik pilersaarutit assigiinngitsut oqaluuserisimavagut, oqallinnerujussuilli ajoraluartumik pilersaarutininik annertuunik kinguneqarsimangillat. Tamanna tunngavigalugu Demokraatit nuannaarutigisorujussuaat, kiisami Kujataani Killavaat Alannguani aatsitassarsiornissamik pilersaarummut Tanbreez isumaqatigiisummik atsioqatigineqarsimammatt. Upperaarput, pilersaarut taanna Kujataani inuussutissarsiornikkut ineriartortitsinerimik pisariaqaqisumut aallarniutaassasoq. Suliffinnik nutaanik aammalu akileraarutigut isertitassanik nutaanik pilersitsissaaq. Taakku saniatigut neriutigaarput, iluaqutissamik atuilernissamik akuersissut taanna Nunatsinni aatsitassarsiornermik pilersaarutininik amerlanernik aallarniutaajumaartoq.

Uanga Demokraatillu neriutigaarput, tamanna piviusunngussasoq. Aatsitassarsiornerit annertuut isaatitsiviulluurtullu pisariaqartippagut, Tanbreez-imillu isumaqatigiisummik atsioqatigiinnitsinni annertuumik pingaartumillu alloriarpugut.

Oqallinnermut tassunga oqaaseqaatigut taakkuugallarput. Inersuarmit apeqqutinut akissuteqarnissara qilanaaraara neriullunga pitsaasumik pissarsiffiulluurtumillu oqallittoqassasoq.